

A saját csoport és a másik
csoport

„mi-csoport” - „ők csoport”

- Ingroup
- Outgroup
- Hierarchia (harc az uralomért)
- Viselkedési, kognitív és affektív antagonizmus
- Harc, verseny, együttműködés, beolvadás
- Szimbolikus megsemmisítés (nők megerőszkolása, férfiak megölése, gyermekek elrablása)
- Elhatárolás, a határ megvonása

Gulliver Lilliputban

- „Arra vonatkozólag, amit ön többször próbált egyébként tiszteletreméltó érveléssel elhíttetni, hogy tudniillik a világban még nagy számban fordulnak elő más királyságok és államok, melyekben éppen olyan humánformájú lények élnek, mint Ön, és hozzá ezekben a méretekben: mondom, ezen állításaival kapcsolatban bölcseink változatlanul a kétely legnemlegesebb változatát juttatják kifejezésre... hatezer holdévet felölelő krónikáink soha semmiféle feljegyzést nem tartalmaznak más országról, mint Lilliput és Blefescu hatalmas birodalmairól.” (Swift, Gulliver utazásai)

Sumner: Ethnocentrizmus

- „A mi csoporton belül bajtársiasság és béke, illetve a külső csoportok ellen irányuló ellenségesség és háborúzás egymással összefüggő viszonyokat képeznek. A kívülállók ellen viselt háború kényszerhelyzete teremt békét belül, s háborúban a legkisebb belső ellentmondásnak is gyengítenie kell a mi-csoportot. A továbbiakban ezek a kényszerhelyzetek hozzák létre az államot és a törvényt a saját csoportban, abból a célból, hogy megelőzzék a belső összetűzéseket és hogy mindenkire rákényszerítsék a fegyelmet. Így hat egymásra a háború és a béke, így fejlődik ki az egyik a csoportközi kapcsolatokból, és a másik a csoporton belüli kapcsolatokból. Minél közelebbiek a szomszédok, minél erősebbek, annál hevesebb a hadviselés közöttük, ennélfogva annál fokozottabb mindkettő szervezettsége és fegyelme. Ennek megfelelően termelődnek ki az érzések: hűség a csoporthoz, áldozatvállalás a csoportért, gyűlölet és megvetés a kívülállókkal szemben. A mi-csoport szellemei megalégedéssel szemlélik, hogy utódaik folytatják a harcot. Az erény az idegenek megöléséből, kirablásából is rabszolga sorba hajtásából áll.

Végleteesség

- Az etnocentrizmus mindent átható és merev ingroup-outgroup megosztásra alapozva jön létre, az outgroupra vonatkozó sztereotípezált negatív képek és ellenséges attitűdök társulnak hozzá, miközben az ingroupra vonatkozó pozitív képek és sztereotípiák jellemzik, hierarchikus, tekintélyelvű csoportközi viszonyokat feltételez, ahol az ingroup uralkodik és az outgroup sorsa az elnyomás (Adorno et. Al. The Authoritarian Personality, p.150)

Etnocentrikus metafizika

- Magától értetődőség (A róka és a gólya meséje)
- Tipizációk
- Relevanciák
- Vallási legitimáció

Rosszindulatú társadalmi folyamatok

- Az egyénben, de nem az egyén akarata által működnek
- Alap: a születés véletlene által adott természetes önazonosság érzése (ascribed status)
- Kollektív narcisszizmus
- Alternatívátlanóság
- Félelem az idegenektől
- Az idegenek félreértése, szándékaik félremagyarázása
- Gyanakvás és bizalmatlanság
- Az idegenek lebecsülése
- Eltérő érdekek, szembenállás, harc, erőszak spirál
- Destruktív jogosultság (kulturális tovább örökítés)

Kísérleti etnocentrizmus

- Tajfel, Flament kísérlete
- Minimális csoport
- „Klee kedvelők” és Kandinsky kedvelők”, „alulbecslők”, „túlbecslők”
- Pénzelosztás

Maximal Ingroup Profit

Maximal Joint Profit

Fairness

A k.sz.-ek a Maximal Ingroup Profit-ot választották, még ha ennek a Maximal Joint Profit feláldozása is volt az ára, nem akarták, hogy saját csoportjuk kevesebbet kapjon, mint a másik csoport, még ha ez a kevesebb több is lett volna a Maximal Ingroup Profit-hoz képest. A Fairness elosztást egyöntetűen hanyagolták

-

„Közös sors”

- Lewin, K.: „függetlenül attól, hogy a zsidók vallási, nemzeti vagy kulturális jellegű csoportot alkotnak, az a döntő tény, hogy a többség szemében különálló csoportot képeznek. A csoporthovatartozás fő kritériuma a sors közössége”.
- A „közös sors” mint csoport formáló hatás
- Az „együttes élmény” (Méreii), normák, szabályok közössége

Kollektív identitás

- Ön-kategorizáció (bizonytalanság-redukció)
- Hovatartozás (Turner)
- Az én-ézés generalizációja („mi tudat”)
- Azonosulás
- Azonosítottság (külső kategorizáció)
- Interakciós valószínűség (csoport-ökológia)

Etnocentrizmus-származékok (szolidaritás befelé-agresszió kifelé)

- Nemzeti sovinizmus
- Rasszizmus („A fehér ember terhe”, „Lebensraum”)
- Hímsovinizmus
- Feminizmus
- Pártsovinizmus
- Szervezeti felsőbbrendűség (SS, NKVD)
- „A mundér becsülete” (szakmai)
- Futballcsapatok szurkolói

Neo-etnocentrizmus

| | egyetértők %-a | |
|--|----------------|---------|
| | magyarok | románok |
| Ez a nemzet sokat szenvedett történelme során, mégis megtudta tartani azonosságát | 62 | 76 |
| Csodálatra méltó e nemzet veszély idején megnyilvánuló összetartása | 33 | 39 |
| Ez a nemzet mindig is a civilizáció élharcosa volt Európában | 57 | 58 |
| Nincs még egy olyan nemzet, melyx Annyi nagy tudóst, író, zeneszerzőt Adott volna a világnak | 41 | 53 |

(Csepei, Gy., Örkény A. Székelyi, M. 2000. Nemzetek egymás tükrében. 28.o)

Etno-ökológiai hatások

- E érték
- Általános többség-lokális többség M
- Általános kisebbség-lokális többség M
- Általános kisebbség-lokális kisebbség A
- Általános többség-lokális kisebbség A

Európa ma

